

HØJESTERETS DOM

afsagt mandag den 5. oktober 2020

Sag BS-16/2020-HJR
(2. afdeling)

FunktionærKartellet/TeknikerSammenslutningen (FK/TS) som mandatar for
A
(advokat Martin Bondesen)

mod

Uddannelsesforbundet
(advokat Claus Juel Hansen)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Holbæk den 20. juni 2018 (BS 1-633/2017) og af Østre Landsrets 8. afdeling den 7. oktober 2019 (BS-45978/2018-OLR).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Marianne Højgaard Pedersen, Vibeke Rønne, Henrik Waaben, Lars Hjortnæs og Lars Apostoli.

Påstande mv.

Parterne har gentaget deres påstande.

Appellanten, FunktionærKartellet/TeknikerSammenslutningen (FK/TS) som mandatar for A, har endvidere nedlagt påstand om, at indstævnte, Uddannelsesforbundet, skal tilbagebetale 6.063,84 kr. med procesrente fra den 26. juni 2018.

Der er enighed om opgørelsen af tilbagebetalingskravet, som skyldes, at A har opfyldt dommen.

Anbringender

FunktionærKartellet/TeknikerSammenslutningen (FK/TS) som mandatar for A har anført navnlig, at de særlige vilkår om udmeldelsesbegrænsning og om, at forpligtelsen til at betale konfliktkontingent ikke alene påhvilede dem, der var medlemmer af fagforeningen på konflikttidspunktet, men også nye medlemmer, som først havde meldt sig ind efter konfliktens ophør, var så væsentlige og byrdefulde, at de ikke kan anses for aftalt mellem parterne, når de ikke blev særligt fremhævet ved indmeldelsen. A indmeldte sig elektronisk og modtog ikke oplysninger om konfliktkontingent og om udmeldelsesbegrænsning i den forbindelse. Kravet om, at særligt byrdefulde vilkår skal fremhæves, blev således ikke opfyldt. Det var ikke tilstrækkeligt, at der i velkomstbrevet til ham var vedlagt et USB-stik med link til forbundets hjemmeside, selv om det var muligt at finde fagforeningens vedtægter med udmeldelsesbegrænsningerne mv. på hjemmesiden.

Selv hvis de særligt byrdefulde vilkår om hæftelse for konfliktkontingent og om udmeldelsesbegrænsning måtte anses for vedtaget, ville de ikke være bindende for A, fordi vilkårene var så urimelige, at de kan tilsidesættes helt eller delvist efter aftalelovens almindelige ugyldighedsregler, jf. navnlig § 36. Han meldte sig først ind i fagforeningen pr. 1. januar 2014 – adskillige måneder efter konfliktens afslutning – og gav allerede den 7. april samme år meddelelse om, at han ønskede at udmelde sig efter at have fået andet arbejde. Det ville derfor indebære et væsentligt misforhold mellem parternes ydelser, hvis han skulle være bundet af disse vilkår.

Under alle omstændigheder var Uddannelsesforbundets krav forældet, da sagen blev anlagt den 27. juli 2017. Allerede i sin mail af 9. april 2014 havde Uddannelsesforbundet opgjort sit samlede krav mod ham til 5.868 kr., og han fik mulighed for at blive udmeldt pr. 31. maj 2014 mod at betale dette beløb. Han ønskede ikke at betale og accepterede heller ikke tilbuddet om at forblive medlem i form af et såkaldt 0-medlemskab, hvorved betalingen blev fordelt hen over perioden fra 2014 – 2017. Der er derfor ikke grundlag for Uddannelsesforbundets synspunkter om, at restancen består af en række enkeltkrav, som først forfaldt til betaling måned for måned hen over perioden, og at der sker løbende forældelse af de enkelte kontingentydelser. Derimod har det såkaldte 0-medlemskab karakter af månedlige afdrag på en allerede opgjort og forfalden gæld, som var mere end 3 år gammel og derfor forældet, da sagen blev anlagt, jf. forældelseslovens § 3, stk. 1, jf. § 2, stk. 1. Uddannelsesforbundet forsøger at omgå reglerne i forældelsesloven ved at lade den opgjorte gæld konvertere til et løbende medlemskab.

Uddannelsesforbundets krav er desuden udokumenteret, idet der ikke er redegjort nærmere for beregningen af konfliktkontingentet. Der savnes således en redegørelse for, hvor stor konfliktgælden var, og hvordan den blev fordelt på

medlemmerne. A har derfor ikke mulighed for at forholde sig til kravets sammensætning og størrelse.

Uddannelsesforbundet har anført navnlig, at vilkårene om betaling af konfliktkontingent og om begrænsninger i udmeldelsesadgangen fremgår af fagforeningens vedtægter og kontingentregler, som er bindende for medlemmer, der frivilligt har indmeldt sig i foreningen. Vilkaere er ikke urimelige og usædvanligt byrdefulde – heller ikke for nye medlemmer, der som A meldte sig ind efter afslutningen af konflikten, men som havde ansættelse inden for fagforeningens område på det tidspunkt, hvor konflikten fandt sted. Tværtimod er der tale om sædvanlige og afbalancerede vilkår, som sikrer den solidaritet, der er en grundsten i enhver fagforening. Der kan ikke opstilles krav om, at sådanne vilkår fremhæves særligt over for nye medlemmer, der ønsker at indmelde sig i foreningen, og A modtog tilstrækkelige oplysninger om vilkårene for sit medlemskab ved indmeldelsen. Han havde adgang til at gøre sig bekendt med vedtægterne og kontingentvilkår mv. via det link til hjemmesiden, som fulgte med det USB-stik, han modtog sammen med velkomstbrevet.

Vilkårene om udmeldelsesbegrænsning mv. er rimelige og sædvanlige og tillige nødvendige for at kunne opretholde den danske model. Derfor er der heller ikke grundlag for at tilsidesætte dem efter aftalelovens § 36 eller andre regler. A blev faktisk ikke ramt særlig hårdt, idet han blev bevilget det særlige 0-medlemskab med den virkning, at han i bindingsperioden slap for betaling af det sædvanlige grundkontingent og kunne nøjes med alene at betale konfliktkontingentet.

A kunne have opnået udmeldelse af fagforeningen pr. 31. maj 2014, hvis han havde valgt at betale sin andel af den fælles konfliktgæld, men han ønskede ikke at udnytte denne mulighed. I henhold til vedtægterne forblev han derfor medlem (0-medlem) i hele bindingsperioden frem til juli 2017 og skulle betale sit konfliktkontingent, der forfaldt måned for måned i hele perioden. Der er ikke tale om afdrag på en restance, som forfaldt til betaling på én gang ved hans meddelelse om, at han ønskede at melde sig ud af Uddannelsesforbundet. Forældelsesfristen begynder derfor ikke at løbe før forfaldstidspunktet for hver enkelt af de månedlige kontingentbetalinger i løbet af bindingsperioden. Det betyder, at ingen af de kontingenter, som forfaldt til betaling i perioden fra august 2014 til juli 2017, er forældet.

Der er redegjort tilstrækkeligt for sammensætningen af kravet, og FK/TS har også allerede for byretten erklæret sig enig i den beløbsmæssige opgørelse. Det er i øvrigt ikke relevant, hvordan konfliktkontingentets størrelse er beregnet, idet Uddannelsesforbundet har fastsat dette i overensstemmelse med vedtægterne. Landsretten har derfor med rette fastslået, at der ikke er grundlag for indsigelsen om, at det skyldige beløb skulle være udokumenteret.

Højesterets begrundelse og resultat

Højesteret er enig i landsrettens begrundelse og resultat. Højesteret stadfæster derfor dommen og tager som følge heraf ikke tilbagebetalingskravet til følge.

THI KENDES FOR RET:

Landsrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for Højesteret skal FunktionærKartellet/TeknikerSammenlutningen (FK/TS) som mandatar for A betale 25.000 kr. til Uddannelsesforbundet.

De idømte sagsomkostningsbeløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.